

kunne ikke kaste Sædelæren bort, som om den ikke hørte til Religionsundervisningen, og enhver Lærer, der underviser i Sædelære, vil gaa ud fra det religiøse Standpunkt, hvorpaa han staar. Tror han paa en Gud og paa Sjælens U dødelighed, saa vil han begrunde sin Sædelære paa Troen paa Gud og paa et Liv efter dette, og tror han paa Kristus, vil han begrunde sin Sædelære ved at henvise til Jesus Kristus som det højeste Mønster, vi skulle søge at efterligne. Derjom Sædelæren kommer i Skolen, have vi med det samme en Religionslære, det kan ikke være anderledes.

Jeg har ganske vist ikke meget at sige om, at denne Reform skal gaa igennem i denne Session; men kunne blot Anskuelserne komme hinanden noget nærmere, og Sagen blive videre behandlet, saa vil der derved være gjort et Skridt til, at den maatte kunne blive gennemført i en ikke for fjern Fremtid. Endnu skal jeg blot til Slutning gøre opmærksom paa, at der er nogen Reform, som den menige Befolkning og navnlig Arbejderbefolkningen ønsker, saa er det denne (U)frøydelse. Der er et Medlem, der siger: Ikke i denne Form. Derom taler jeg ikke; men med Hensyn til den Reform, her er foreslaaet, skulle vi under de senere Forhandlinger se at komme hinanden saa meget i Møde, at vi kunne faae Reformen gennemført, og jeg siger, at hele den store Arbejderbefolkning ønsker, at denne Reform skal gennemføres. I en vis Forstand kunne vi sige, at hele den opprogende Ungdom nu tildags er stillet lige. Pengene have tabt en hel Del af deres Værdi, og det er sjældent, at Forældre kunne efterlade deres Børn saa Meget, at de alene ved Hjælp af deres Penge kunne arbejde sig frem. Det er meget godt, at Ungdommen vover op med denne Hjælp: Skulle vi blive til Noget, kunne vi ikke stole paa vore Forældres Penge, men maa selv blive dygtige og oplyste Mennesker. I Et ere imidlertid de bedste stillede Klasser anderledes stillede end den fattige Del af Befolkningen: De Første kunne give deres Børn en bedre Undervisning og Opdragelse end de Sidste og saaledes bedre sørge for deres Børns Fremtid. Men kunne vi nu faae vort Skolevæsen saaledes udviklet, at den Slægt, der vover op og faar sin Undervisning i de offentlige Skoler, bliver saaledes oplyst og undervist, at den kan være stillet til at bane sig en Vej her i Verden, vil det være til Trøst for mange fattige Forældre. Det vil være en Trøst for dem at kunne sige til sig selv: Vel kunne vi ikke forvente, at vi faae stort bedre Raar end dem, hvorunder vi for Dieblikket befinde os; men vi have dog Haab om, at vi kunne faae vore Børn opdragne saaledes, at de kunne bane sig en Vej i Verden og komme til at befinde sig under bedre og glædeligere Vilkaar end dem, hvorunder vi befinde os. Mange Forældre ville finde sig med stor No og Laalindighed i selv at leve

under daarlige Vilkaar, naar de kunne gjøre sig Haab om en bedre Fremtid for deres Børn. Jeg tror derfor, at vi ved at fremme denne Reform ville gjøre noget rigtig klækkeligt for den arbejdende Del af Befolkningen. Hermed skal jeg slutte, idet jeg takker for den Opmærksomhed, hvormed man har hørt mig.

Bøffen: Det er mange Aar siden, at jeg har havt Ordet i Skoleagen og det er naturligt, at det vist er gaaet Flere som mig, fordi man har havt Indtrykket af, at Forhandlingerne angaaende denne Sag egentlig have været en Diskussion uden Udsigt til at føre til noget Resultat, og da er det saa naturligt, at Interessen for en saadan Diskussion bliver mindre. I Aar har det syntes, som om de modsatte Anskuelser have nærmet sig hinanden noget. Vi have hørt fra den anden Side af Salen Udtalelser, som syntes at komme de Tanker møde, som vare indeholdte i det sidst forelagte Regeringsforslag indenfor visse Grændser, og vi se nu i det Forslag, som er fremlagt af den høitærede Kultusminister, at der er foretaget Indrømmelser overfor de Anskuelser, som forrige Gang, vi behandlede Sagen, kom til Ude. Naar det saaledes synes, at der er nogen Tilnærmelse fra begge Sider, skulde man deraf tro, at Udsigten til et Resultat ogsaa skulde bedres, og det er da atter naturligt, at Interessen for Deltagelsen i denne Forhandling vover, og jeg har derfor troet at burde fremsætte mine Anskuelser om de end paa flere Punkter afpige ikke uøsentlig fra dem, som vistnok almindelig deles. — Den meget ærede Kultusminister endte sine Udtalelser om Forslaget, da det sidst var til 1ste Behandling med Fremfættelsen af det Ønske, at denne Sag, Skoleagen maatte blive et Tabu, som skulde holdes ude fra den almindelige politiske Betragtning og altsaa være neutral Grund. Det er nu meget almindeligt, og vi høre det jo saa at sige af alle Ministre, at de fremkomme med en eller anden Sag og sige: Lad denne Sag være udenfor den almindelige politiske Strid; denne Sag er saa speciel, at den maa bedømmes udelukkende fra sit eget Synspunkt og ikke med nogen anden Maalestok. Jeg siger, det er meget almindeligt og meget naturligt, at enhver Minister under de Forhold, hvorunder vi nu leve, fremsætter et saadant Ønske; men det forekommer mig ogsaa, at Enhver maa indrømme, at der gives visse Ørene af Lovgivningen, som ere af den Betskaffenhed, at Ingen kan vente, at ikke ved Behandlingen deraf de almindelige politiske Grundsetninger maa gjøre sig gjældende i en meget væsentlig Grad, og jeg regner dertil navnlig alle organisatoriske Love, hvortil jo i ganske særlig Grad Skoleloven hører, men ogsaa Hæreløven, Kirkeløvene og Lignende. Det er uundgaaeligt, at den almindelige politiske Opfattelse vil komme til at gjøre sig gjældende